

Základní škola a Mateřská škola Kounov, okres Rakovník

se sídlem v Kounově u Rakovníka, č.p.196, IČO 47016922

zastoupená Ing. Kristýnou Šteflovou, učitelkou českého jazyka

PROMĚNA

KATEGORIE B- Kniha jako přítel a průvodce

Jméno a příjmení žáka: **Jessica Cimrmanová, 14 let**

Třída: 9. ročník

Pedagog: Ing. Bc. Kristýna Šteflová

Tel: 775 538 580

E-mail: kristyna.steflova@zskounov.cz

PROMĚNA

Dnes nám paní učitelka oznámila, že každý měsíc budeme mít povinnou četbu. Asi jako každý žák jsem si v tu chvíli pomyslela, že to určitě budou nějaké staré knížky psané ještě ve staroslověnštině. Určitě budou plné dlouhých vět a slov, kterým nikdo normální nemůže rozumět. Představovala jsem si hodiny strávené nad knížkou, které nebudu rozumět, a stres z toho, že si budu muset pamatovat děj i postavy. Už dopředu jsem měla pocit, že povinná četba bude jen další nepříjemná školní povinnost, která mi vezme čas a chuť číst cokoliv jiného.

První měsíc jsme dostali knihu *Proměna* od Franze Kafky. Už samotný název mi zněl podivně a nepříjemně. Nedokázala jsem si představit, o čem by takový příběh mohl být. Když jsem si přečetla první stránky, byla jsem přesvědčená, že tuhle knihu si prostě nemůžu oblíbit. Připadala mi temná, zvláštní a hlavně nespravedlivá. Nechápala jsem, proč by měl být člověk potrestán tím, že se jednoho dne probudí jako hmyz, aniž by cokoliv provedl. Zdálo se mi to kruté a absurdní. Knihu jsem zpočátku odsoudila a četla ji s nechutí, jen proto, abych měla splněný úkol a nemusela se za něj stydět před paní učitelkou.

Postupně se ale něco změnilo. Čím víc jsem četla, tím víc jsem si začala všimnout detailů, pocitů hlavního hrdiny a zvláštní atmosféry, která mě začala vtahovat. Přistihla jsem se, že čtu pomaleji, a že se k některým pasážím vracím. Gregor Samsa mi přestal být cizí postavou z podivné knihy. Najednou jsem měla pocit, že mu rozumím. Jako bych cítila jeho bezmoc, samotu a strach. Vlastně to není nic, co bychom nezažívali i my v běžném životě. Uvědomila jsem si, že i když se fyzicky proměnil v hmyz, jeho pocity zůstaly lidské. To pro mě bylo možná nejsilnější zjištění. Kniha se mi dostávala pod kůži a já jsem se k ní začala vracet i ve chvílích, kdy jsem nemusela. Četla jsem ji večer před spaním a přemýšlela nad ní ještě dlouho poté, co jsem zavřela knihu. Už to nebyla jen povinnost, ale rozhovor, který jsem vedla sama se sebou. Začala jsem přemýšlet o tom, jak se lidé chovají k těm, kteří jsou jiní, slabí nebo nepotřební. Uvědomila jsem si, že Gregorova proměna není jen fyzická, ale i společenská. Přestává být synem a bratrem a stává se přítěží.

Začala jsem si do knihy psát poznámky. Nejdřív to byly jen krátké myšlenky na okraj stránky. Co bych udělala jinak, co by se podle mě mělo stát dál, jak by se mohl Gregor

zachránit. Postupně se z poznámek stávaly celé úvahy a malé komentáře. Připadala jsem si, jako bych s knihou diskutovala, jako by mi naslouchala a reagovala na mé nápady. V duchu jsem Gregora povzbuzovala, snažila jsem se mu pomoci a hledala jsem cesty, jak ho proměnit zpět v člověka. Hrozně moc jsem mu chtěla dát druhou šanci. Jako bych měla pocit, že ten příběh můžu změnit, jako bych si myslela, že můžu Gregora zachránit.

Druhý den jsme si ve škole o *Proměně* povídali se spolužáky. Každý sdílel své postřehy a názory. Někdo knihu odsoudil, jiný ji chválil, ale brzy jsem si všimla, že něco neseďí. Některé situace, o kterých mluvili, jsem si pamatovala jinak. Měla jsem v hlavě jiný průběh děje a jiné vyznění příběhu. Nejdřív jsem si myslela, že jsem text jen špatně pochopila nebo že si některé části nepamatuji správně. Teprve po chvíli mi to došlo, že se mi příběh v hlavě změnil kvůli mým poznámkám. Snažila jsem se Gregora zachránit natolik, že jsem si vytvořila vlastní verzi knihy, ve které měl větší naději. V tu chvíli jsem pochopila, jak silným přítelem a průvodcem kniha dokáže být. Nevede nás jen po předem dané cestě, ale nutí nás přemýšlet, pochybovat a hledat vlastní odpovědi. *Proměna* mi ukázala, že čtenář není jen ten, kdo přijímá příběh, ale i ten, kdo ho dotváří svými myšlenkami a pocity. Uvědomila jsem si, že ne každý příběh musí skončit dobře, aby byl pravdivý nebo smysluplný. Nakonec jsem došla k tomu, že i když jsem Gregora chtěla zachránit, původní příběh byl lepší právě proto, že byl krutý a smutný. Donutil mě přemýšlet o lidskosti, o vztazích v rodině i o tom, jak snadno může být člověk odsunut na okraj, když přestane být užitečný. Přijala jsem, že některé příběhy nemají šťastný konec, ale přesto v sobě nesou důležité poselství.

Nakonec jsem knihu přijala takovou, jaká je. Přestala jsem s ní bojovat a začala ji vnímat jako průvodce, který mi neukazuje jen příjemné cesty, ale i ty nepohodlné. *Proměna* mi připomněla, že literatura nemusí hladit, aby byla důležitá. Stačí, když nás donutí zastavit se a zamyslet. A právě v tom jsem našla skutečné přátelství s knihou, v tichém dialogu.